

BIBELEN OG VERDEN

nr. 2 | 2019

LÆS OGSÅ:

**BIBELSK
SJÆLESORG
FORHINDRER
SELMORD**

**BIBELEN
GÅR SOM
VART
BRØD PÅ
30 SPROG**

BAHRAIN:

**BIBELARBEJDET
BOBLER BLANDT
MIGRANTER**

BIBELSELSKABET

Frederiksborggade 50

1360 København K

Tlf: 33 12 78 35

bibelselskabet@bibelselskabet.dk

www.bibelselskabet.dk

ANSV. UDGIVER

Birgitte Stoklund Larsen

REDAKTIONSGRUPPE

Synne Garff, international chef

Thomas Godsk Larsen, redaktør

LAYOUT: Ribergård & Munk

TRYK: Nofoprint - Helsingør

FORSIDEFOTO:

De Forenede Bibelselskaber

Bibelen og Verden udsendes

fire gange årligt til alle, der

ønsker information om

bibelarbejdet.

GAVER TIL BIBELARBEJDET

Reg. nr.: 3001

Kontonummer: 9 00 04 88

Giro: 9 00 04 88

MobilePay 62903

SPØRGSMÅL OM

DONATIONER:

Allan Petersen

ap@bibelselskabet.dk

Bibelselskabet arbejder for

at oversætte og formidle

Bibelen.

Bibelselskabet modtager

ingen offentlig driftsstøtte og

er derfor afhængig af

indsamlede midler og

salgsindtægter.

FOTO: Casper Tybjerg

Bibelselskabets protektor

er Hendes Majestæt

Dronning Margrethe II.

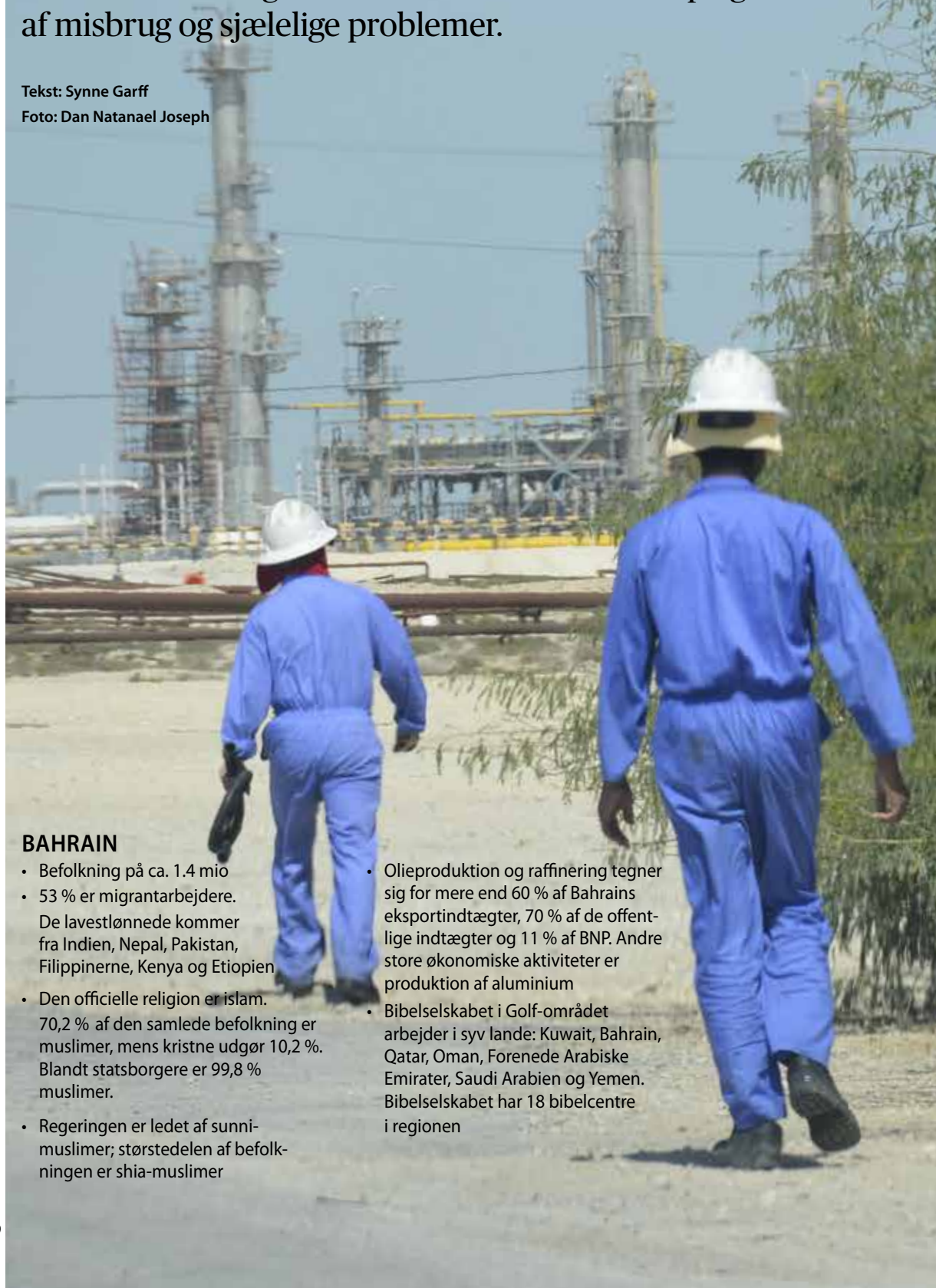
BAHRAIN

Vitalt knudepunkt

Betydeligt bibelarbejde rækker ud til Afrika og Asien. Men Bahrain er ligesom resten af Golf-staterne plaget af misbrug og sjælelige problemer.

Tekst: Synne Garff

Foto: Dan Natanael Joseph

BAHRAIN

- Befolkning på ca. 1.4 mio
- 53 % er migrantarbejdere. De lavestlønnede kommer fra Indien, Nepal, Pakistan, Filippinerne, Kenya og Etiopien
- Den officielle religion er islam. 70,2 % af den samlede befolkning er muslimer, mens kristne udgør 10,2 %. Blandt statsborgere er 99,8 % muslimer.
- Olieproduktion og raffinering tegner sig for mere end 60 % af Bahrains eksportindtægter, 70 % af de offentlige indtægter og 11 % af BNP. Andre store økonomiske aktiviteter er produktion af aluminium
- Bibelselskabet i Golf-området arbejder i syv lande: Kuwait, Bahrain, Qatar, Oman, Forenede Arabiske Emirater, Saudi Arabien og Yemen. Bibelselskabet har 18 bibelcentre i regionen
- Regeringen er ledet af sunni-muslimer; størstedelen af befolkningen er shia-muslimer

Hvor ville kristendommen være uden Bibelselskabet i Golf-området? Hvor ville tusindvis af marginaliserede migrantarbejdere være? De spørgsmål kan jeg ikke lade være med at stille efter at have besøgt en række kirker, husmenigheder, holdt møder med kirkeledere og talt med migrantarbejdere i Bahrain.

Ingen kirke har råd til at uddele alle de bibler, der efterspørges. Bahrain er en smeltedigel af forskellige nationaliteter. Hvert år uddeles tusindvis af bibler på mere end 30 forskellige sprog til kirker af Bibelselskabet. Uanset, om man besøger en evangelisk menighed fra Nepal, Sri Lanka, Indien, Etiopien eller en mere etableret menighed som den anglikanske eller katolske, mødes man af taknemmelighed over samarbejdet. Men kan man blive ved med at dele bibler ud i et land, hvor der kun bor knap 1,4 mio. indbyggere? Ja, sagtens, for der kommer hele tiden nye migrantarbejdere til, når andre rejser hjem - hvoraf nogle planter nye menigheder.

Bahrain rækker ud til hele verden og er mulighedernes land set fra en missionsvinkel. Mennesker, der har en baggrundstro, vokser i deres kristne tro i udlændigheden, mens andre konverterer - de fleste konvertitter kommer fra en hindu-baggrund. Selvfølgelig er der også muslimer, som bliver kristne. Men for ikke at provokere unødigt, opfordrer nogle præster konvertitter til at beholde tørklædet på, overholde Ramadanen og blive ved med at gå i moskeen. Hvem kan tjekke, at man beder til Jesus? Trosforholdet er et privat anliggende mellem dig og Gud. Bær Jesus i dit hjerte. Det må være ens adfærd, der afgør sagen, som en præst forklarer.

Høj selvmordsrate

Når man taler om migrantarbejdere i Golf-staterne, springer den høje selvmordsrate i øjnene. I de dage, jeg rejste rundt i Bahrain, kunne man læse i avisen, at flere unge arbejdere havde taget livet af sig selv. Ensomheden gnaver sig ind på disse mennesker, der har forladt mand eller kone og små børn for at sikre dem en bedre tilværelse i typisk Asien eller Afrika. Migrantarbejdere kæmper med misbrug, afhængighed og depression.

Det første sted, der blev fundet olie i Golf-området, var Bahrain. Landet er en magnet for migrantarbejdere, hvoraf langt størstedelen tilhører de lavestlønnede.

Nogle virksomheder snyder de hårdtarbejdende mennesker for lønnen, andre er udsat for korporlig vold, får ikke lov at forlade huset og holdes som slaver i årevis. Men det behøver ikke være så ekstremt for stadig at være en hård og ubærlig tilværelse.

For en del lavtlønnede migrantarbejdere bliver drømmen om at tjene penge en kæmpe skuffelse. Mange taler kun deres eget modersmål og lever isoleret i en arbejdsboble 10-15 timer om dagen med kun en ugentlig eller månedlig fridag. Arbejdet er ofte fysisk krævende. Der er lavtlønnede jobs i olie- og byggeindustrien, og mange arbejder som hushjælp, servitricer, rengøringshjælp, receptionist, frisør eller fristes af hurtige penge ved prostitution. Samtidig er der krav fra familien derhjemme, måske meldinger om børn, som mistrives. Der er grænser for, hvor mange penge, der kan spares op med en månedsløn under 1000 kroner. Nogle dulmer elendighederne med alkohol, og det hænder, at drømmen om et bedre liv ender i fængslet.

Storytelling og bibelsk sjælesorg

Migrantarbejderne føler sig fastlåst og ladt i stikken. Behovet for omsorg er enormt. Kirkerne i Bahrain spiller en central rolle sammen med det lokale bibelselskab i bestræbelsen på at drage omsorg. Mange frivillige tager ud til arbejderne om aftenen og lytter til deres problemer. Der arbejdes med storytelling, og de sidste to år er bibelsk sjælesorg kommet til med støtte fra danske givere. "Vi vil rigtig gerne have flere uddannede," var den klare melding fra kirkeledere og diakonale organisationer, der fortalte om, hvordan metoden allerede har forhindre flere selvmord.

Migrantarbejdere er ikke flygtninge eller ofre for naturkatastrofer og får kun fra tid til anden verdens opmærksomhed i forbindelse med store sportsbegivenheder i for eksempel Qatar. Men jeg har sjældent mødt en gruppe mennesker, der var så søgende efter at få et religiøst perspektiv på deres gølle liv. Bibeluniverset åbner for en helt ny dimension i disse udsatte menneskers liv.

Tak, om du vil betænke denne specielle, marginaliserede gruppe i Golf-området, der ikke nyder hverken respekt eller særlig opmærksomhed. Igennem Bibelen bliver de en del af et kirkeligt fællesskab, de får et mål og indhold, der handler om at give andre i en tilsvarende situation livsmod. Mange tager deres nye tro med sig, når de vender hjem og planter nye menigheder. Det er den formidable transformationshistorie, der udfolder sig i dette øjeblik.

INDHOLD

Side 4
Præstepar på vigtig mission

Side 6-7
Sikker omsorg hos Yvonne

Side 8-9
Storytelling bag lås og slå

Side 12-13
De blinde skal se

Side 15
Generalsekretærens klumme

Indiske Beulah besøger denne gruppe migrantkvinder hver uge. De deler deres sorger med hinanden og spejler deres liv i de bibelske fortællinger på telugu; et sprog, der tales i det sydøstlige Indien.

Præstepar på vigtig mission

Præsteparret **Beulah og Sreenivas Karunakar** har taget migrantarbejdere fra Indien under deres vinger. De fleste har hindu-baggrund, konverterer, bliver bibelambassadører og planter selv menigheder.

Tekst og fotos: Synne Garff

Når mørket falder på, vender migrantarbejderne med de fysisk krævende jobs tilbage til deres tætpakkede værelser, hvor de typisk bor seks-otte sammen. Beulah fra Hebronkirken skal ud og besøge en gruppe indiske kvinder. Køkkenet er småt, maden tilberedes derfor i soveværelset, på gulvet. De 10 kvinder deles om et toilet, månedslønnen er under 1000 kroner, så der spares på alt for at kunne sende så meget hjem som muligt.

Beulah har Bibelen under armen, hver uge tager hun på besøg, gerne oftere, hvis der opstår særlige behov. De synger, lytter til hinanden og vender med udgangspunkt i Bibelens fortællinger det ensomme liv i udlændigheden. Alle kvinderne har børn, som passes af manden eller familien. En enkelt kvinde er så heldig at have sin mand og børn med. Kvinderne ser deres børn hvert andet år:

”Jeg håber ikke, mine børn får det liv, jeg har,” siger en af kvinderne stille, mens de andre nikker, og tavsheden breder sig.

Arbejderne ofrer sig, så børnene i hjemlandet kan få det liv, de aldrig selv fik. I denne tilværelse, som er monoton og ofte præget af ydmygelser, bliver Bibelen en åbning til en helt ny ver-

Den unge kvinde ofrer sig, for at familien i Indien kan få et bedre liv. Hun ser sine to børn hvert andet år. På værelset bor hun sammen med fem andre kvinder. Alle hendes ejendele befinder sig på den nederste køjeseng.

den fuld af venskab, fællesskab, glæde, latter, kærlighed og mening. Det gælder disse kvinder. Og mænd, for mens Beulah besøger denne kvindegruppe, er hendes mand på besøg i en *labor camp* for mænd.

Migrantarbejdere passer godt på deres bibel. Kvinden på billedet syede et stofomslag til alle i menigheden, så biberne kunne holde lidt længere. Nogle migranter får lov at gå i kirke, mens andre må blive hjemme hos værtsfamilien. Men hvor der er en vilje, er der som bekendt en vej. En præst fortalte, at han kendte en kvinde, som kun måtte gå ud med skraldespanden. Så derude mødte han hende fra tid til anden og gav hende et par opbyggelige ord.

Frodigt fællesskab i kirken

Tekst: Synne Garff

Fotos: Dan Natanael Joseph

Fredag er søndag i Bahrain. Sådan er det i Golf-området, som er udpræget muslimsk. Minareter kalder til bøn, og minibusser fyldes med migrantarbejdere, der ifører sig de fineste klæder og tager fri fra ræset.

”Hverdagen kan være helvede på jord, men fredag med sang, bibelstudier og frokost sammen med andre i samme situation er nærmest paradisisk,” sagde en af Bibelselskabets medarbejdere, der arbejder tæt sammen med migrantkirkerne omkring storytelling og bibelsk sjælesorg.

Denne migrantarbejder er civilingeniør med hindubaggrund. Hustruen og hans to børn bor i Indien. Han kommer i kirke flere gange om ugen og besøger nu selv andre migrantarbejdere i *labor camps*, når han har fri. ”Jeg kæmper stadig med mit temperament, men føler langt større fred, efter jeg er begyndt at beskæftige mig så meget med Bibelen. Min hustru er virkelig glad for min nye tro. Hun er nemlig også kristen.” Han har særligt ét favoritvers i Bibelen:

Som en ørn, der vækker sit kuld op,
og flyver frem og tilbage over sine unger,
bredte han sine vinger ud, tog det op
og bar det på sine vinger.
5. Mosebog, kapitel 32, vers 11

Sikker omsorg hos Yvonne

Et sted i Madaba ligger et hus, der ligner alle de andre i gaden. Men indenfor er det et ganske særligt sted. Her beskyttes migrantkvinder mod overgreb, og der tages hånd om dem og deres sag.

Tekst: Synne Garff

Fotos: Dan Natanael Joseph

”
Her opgiver vi ingen. Kvinderne ved, at vi bliver ved. Også selv om det kan tage flere år.

På navneskiltet står et almindeligt familienavn. Beboerne i opgangen ved godt, at der i en af lejlighederne foregår noget særligt. Her huses op til 15 kvinder, mens de venter på at få afgjort deres sag, så de kan få udliveret pas, få et nyt arbejde eller blive sendt tilbage til deres hjemland.

Yvonne leder dette *safe house*. Hun er præst på sidelinjen og kendt for sin stædighed. Når Yvonne slår sig ned hos migrantmyndighederne eller på en ambassade, ved de ansatte godt, at hun først forlader kontoret, når sagen håndteres.

”Her opgiver vi ingen. Kvinderne ved, at vi bliver ved. Også selv om det kan tage flere år.”

De fleste kvinder har været ansat som hushjælp og er stukket af fra forfærdende forhold. De kommer fra Afrika og Asien og har mange forskellige nationaliteter og sprog. Ved ankomsten tilkaldes en oversætter, sagens kerne skrives ned, og med den går Yvonne i gang.

Ingen løn

En høj etiopisk kvinde sætter sig på stolen ved siden af mig. Hun er tynd, stemmen lys og sprød. Hendes engelsk er svært at forstå, så jeg får lov at læse hendes sagsmappe, og Yvonne supplerer. Det viser sig, at hun arbejdede i flere år uden at få løn. Hun stod op kl. 5 om morgenen, gjorde rent, lavede mad og syede indtil kl. 2 om natten, kun afbrudt af enkelte pauser. Fra tid til anden blev hun slået. Til sidst stak hun af og kom i sikkerhed hos Yvonne. Her har hun ventet i et par måneder, mens sagen behandles. Mange sager ligner denne.

En nepalesisk kvinde iført pyjamas

kommer ind på kontoret og begynder at græde, mens hun fortæller om voldsomme smerter i maven. Hun har bundet et tæppe om maven, virker fjern, rejser sig fra stolen, sætter sig igen, griber mine hænder og går hurtigt igen. Kvinden fik ikke sin løn og gik i sultestrejke.

”Mange får psykiske problemer,” forklarer Yvonne. ”Sommetider må vi sende dem på psykiatrisk afdeling. Når det sker, kommer de ikke ud til en ny sponsorfamilie. Ingen vil have dem.”

Ofte forsøger Yvonne at finde en familie, så kvinden kan fortsætte med at arbejde. Det er vigtigt af hensyn til familiens trivsel og overlevelse i hjemlandet.

Sang og bibelstudier

I fællesrummet sidder en gruppe kvinder på madrasser langs væggen. En kenyansk kvinde i begyndelsen af 20'erne stirrer ud i luften og udstøder med få minutters mellemrum nogle små skrig. De andre trykker sig.

”Forleden havde vi en god stund på mit kontor,” fortæller Yvonne og tager sin mobiltelefon frem, hvor fem afrikanske kvinder synger. Ofte fremdrages Bibelen, og der læses højt. Når det er muligt, tager Yvonne dem med i kirke. En dag opstod der en akut situation, hvor en mor og hendes børn skulle fraflytte en lejlighed. Der skulle ryddes op og gøres rent.

”Flere af pigerne fra *safe house* trådte til og fik ordnet lejligheden i løbet af få timer. På den måde tjente de også lidt penge, som de kunne sende hjem. Sådan forsøger vi at være opfindsomme hele tiden. Og det er nødvendigt. For intet kommer af sig selv her.”

Yvonne (t.h.) har selv familie og børn, men har dedikeret en stor del af sit liv til de udsatte migrantkvinder. Hun er blevet trænet i bibelsk sjælesorg, så hun kan hjælpe dem, hun beskytter. Rosie, hendes højre hånd, har arbejdet 13 år på shelteret. Flere og flere deltager i bibelsk sjælesorg og tør for første gang at sætte ord på lidelserne, tabene, frygten, savnet og overgrebene. Det lindrer og trøster og giver bedre familieforhold, understreger flere af underviserne, der synes godt om den deltagerinddragende metode.

International chef Synne Garff på besøg i Yvannes *safe house*. Nogle kvinder ender med at rejse hjem, fordi de ikke har råd til at vente på, at deres sag bliver behandlet. Men mange kommer heldigvis i arbejde igen og får den løn, de er blevet snydt for.

Storytelling bag lås o

En gruppe migrantmødre besøger hver uge fængslede migrantkvinder. Der grines og grædes, mens tanker om de største tekster vendes.

Tekst: Synne Garff

Fotos: Dan Natanael Joseph

De seks kvinder kommer forskellige steder fra i verden, taler hvert sit sprog og er selv migranter, men af den mere velstillede slags. Alle er gift, har børn og har dedikeret sig til bibelsagen i et kvindefængsel. Hver mandag mødes de for at planlægge ugens besøg. Det har de gjort i mange år. Gruppen udvikler sig hele tiden, og storytelling er blevet en vigtig del af mødrenes arbejde med Bibelen:

”Tidligere læste vi bibelvers og historier op for de indsatte, men når vi kom tilbage ugen efter, havde de glemte, hvad vi talte om. Det har vi gjort noget ved.”

Storytelling er en inddragende metode, hvor mødre først selv skal lære at fortælle en bibelhistorie udenad. De lytter med lukkede øjne til en historie på lydband, eller også læser en af de andre en fortælling højt. De andre øver sig derefter i at genfortælle det, de kan huske, to og to. Ideen er, at fortællingen efterhånden bliver en film oppe i hovedet. Man tilegner sig historien.

Jesus møtter

I fængslet sætter hver af de seks mødre sig ved et bord med en gruppe indsatte med forskellige nationaliteter. I samme rum fortælles den ugentlige historie, men på forskellige sprog. For nylig var det fortællingen om Jesus, der møtter 5000 mennesker med brød og fisk på et bjerg.

”Hvad tænker I om fortællingen?” spørger mødrene de indsatte og understreger, at der ikke er noget, der er rigtigt eller forkert. De opmuntrer kvinderne til at reflektere og byde ind med deres tanker. Lidt efter lidt er de blevet frimodige, så snakken går lystigt.

”Vi faciliterer snarere end underviser. Det virker meget bedre. Og så stiller vi ellers spørgsmål som for eksempel, hvad de tror, Jesus ville fortælle med lignelsen. En svarede, at Jesus ikke kun tager sig af vores åndelige, men også vores fysiske helbred.”

Uskyldigt fængslet

”En del af kvinderne er uskyldige,” fortæller en af mødrene. ”De har typisk været ansat som hushjælp og fik måske ikke udbetalt deres løn. Når de klager eller stikker af, inddrager deres værtsfamilie passet, og når migrantarbejderen arresteres af politiet, bliver de fængslet. Nogle bliver sendt tilbage til deres hjemland efter et par uger.”

Det trøster de indsatte at høre, at Jesus led på korset, selv om han var helt uskyldig. De kan også godt lide at høre om Josef, der blev sat i fængsel, selv om han var uskyldig, fordi Potifars hustru beskyldte ham for at have gjort tilnærmelser. En fortælling som Paulus og Silas, der bliver uskyldigt fængslet, er også populær blandt de indsatte.

g slå

”

Det trøster de indsatte at høre, at Jesus led på korset, selv om han var helt uskyldig

Besøgskvinderne er velstillede migranter, men de kender til hjemlængsel og sproglige udfordringer. De ved også, hvordan det er at blive set ned på og blive behandlet som andenrangsborgere. Det er måske en del af forklaringen på, at de møder fængslede migrantarbejdere med en særlig respekt, der giver lydhørhed.

Barske udvekslinger

Andre kvinder har dog voldsomme ting på samvittigheden. En hushjælp blev så rasende på en anden hushjælp, at hun slog hende ihjel. Kvinden fik en livstidsdom.

”Den indsatte kvinde voksede i sin tro i fængslet. I dag er hun præst for de andre indsatte og støtter og trøster,” fortæller en af mødrene.

Selv om de indsatte har barske oplevelser, som de deler, er udvekslingerne både muntre og sorgfulde:

”Vi griner meget. Og øjeblikket efter græder vi sammen. Atmosfæren er ærlig og intens,” forklarer en mor.

Næste skridt er at implementere bibelsk sjælesorg; noget, der er store forventninger til. Halvdelen af mødrene har nemlig været på kursus:

”Det har på mange måder været berigende. Ikke kun for de traumatiserede migranter, men også for os personligt.”

Besøgsmodrene har et unikt sammenhold om en vigtig sag. De bruger også deres forberedende møde til at debriefe, for besøgene kan være hård kost. På den måde indarbejdes sjælesorgskursets kapitel om ’omsorg for omsorgsgiverne’ på en helt naturlig måde. Og ildsjælene brænder ikke ud.

”

Uden jeres støtte var det ikke lykkedes.

Foto: Dan Natanael Joseph

EN SÆRLIG TAK FRA GENERALSEKRETÆR I GOLF-OMRÅDET, HRAYR JEBEJAIN, TIL DANSKE GIVERE:

”Uden jeres støtte var det ikke lykkedes. Jeg besluttede for to år siden, at bibelsk sjælesorg skulle til landet. Metoden er kommet virkelig godt i gang i både katolske og evangeliske kredse. Vi har haft en del kurser, og der er ønske om flere. Sagen er, at i Bahrain får migrantarbejdere mad og tag over hovedet, men ingen tager sig for alvor af sjælens lidelser. Jeg er forfærdet over den høje selvmordsrate i landet. Bibelsk sjælesorg har vist sig at være et meget effektivt program, som allerede har forhindrede flere selvmord. Vi har mange eksempler på, at folk er begyndt at fortælle om deres barske oplevelser og har fået det bedre. Det er virkelig opmuntrende.”

På billedet taler generalsekretæren til en menighed fra Etiopien. Kvinden til venstre er en af kirkelederne, der er blevet uddannet i bibelsk sjælesorg og er begejstret for metoden. Hrayr Jebejain er armener, opvokset i Libanon og har de sidste 30 år været generalsekretær for Golf-staterne. Han har skrevet en afhandling om bibelengagement blandt migranter.

MIGRANTER ØNSKER SIG BIBELEN PÅ DERES EGET SPROG. VIL DU OPFYLDE ØNSKET?

GIV DIN STØTTE:

Reg.nr. 3001, kontonr. 9 00 04 88,

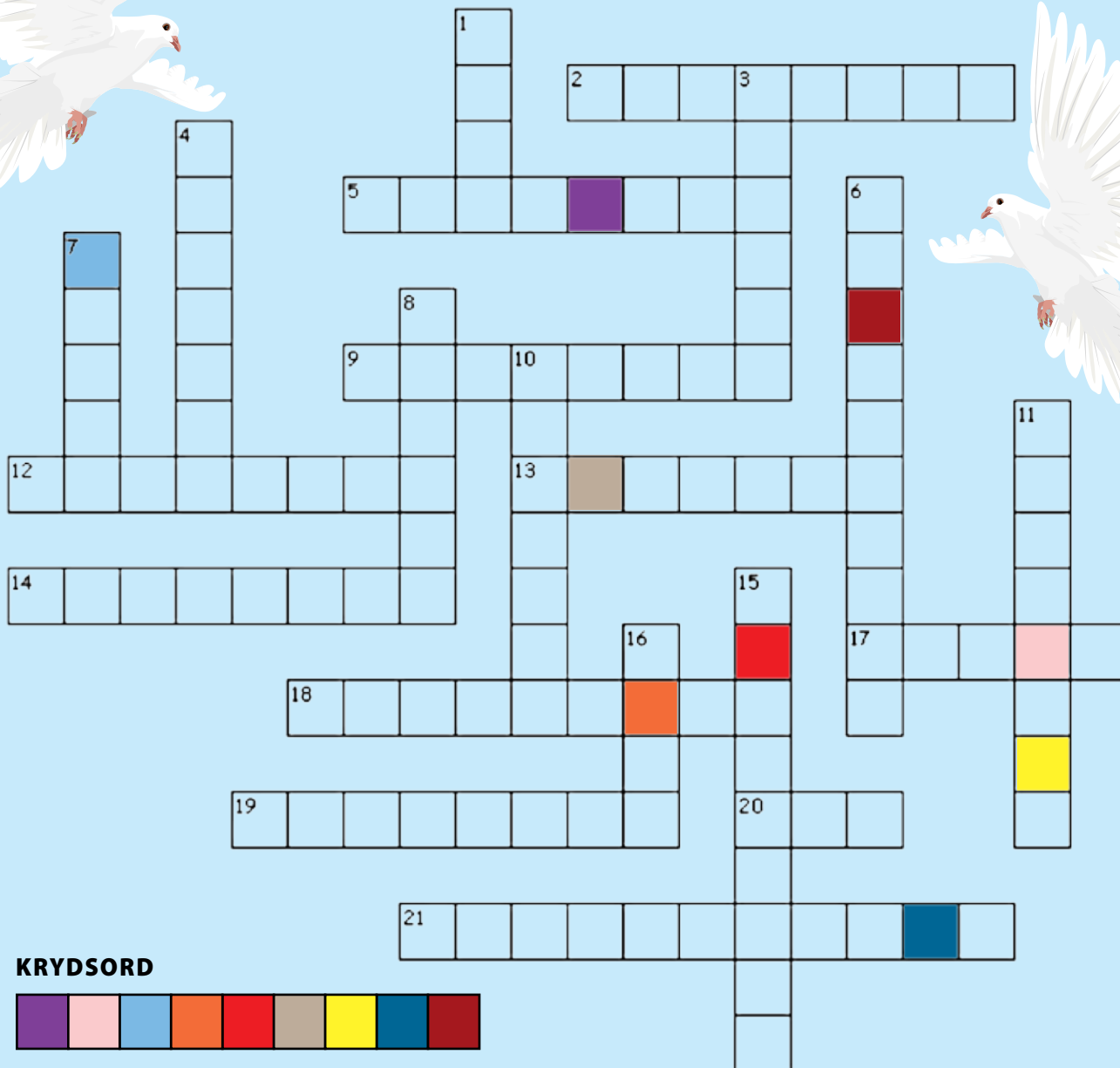
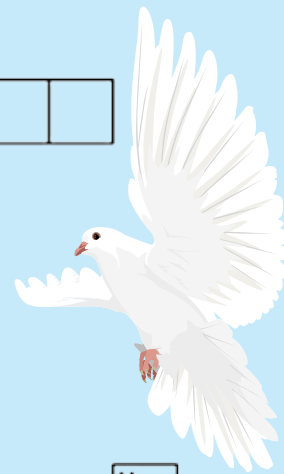
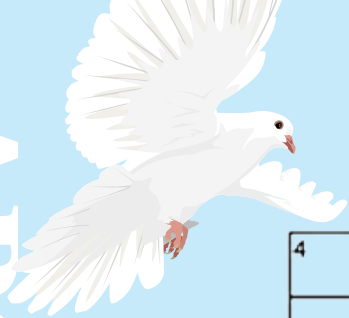
mærke: 'Bibler til Bahrain' eller

MobilePay: 62903,

mærke: 'Bibler til Bahrain'

Bibelselskabet

KRYDSORD

Indsæt de rigtige bogstaver fra krydsordene i farvekoden.

Alle svarene findes i Apostlenes Gerninger. Nogle af dem kræver grundig gennemlæsning eller nøje kendskab til teksten. Vær opmærksom på, at teksthenviisningerne er taget fra 1992-udgaven, som kan findes i onlineversion på Bibelselskabets hjemmeside.

VANDRET

2. Hvem stilles for Rådet og bliver stenet?
5. Hvem overtager Judas' embede og bliver den tolvte apostel?
9. Herren åbenbarede sig for Saulus, da han var på vej til hvilken by?
12. Missionen deles, da Paulus og ... ikke kan nå til enighed
13. Hvilken konge overtales næsten til at blive kristen?
14. Hvem døber med vand?
17. Hvem – eller hvad – befrier Peter fra fængslet?
18. Hvor afholdes apostelmødet?
19. Hvilket erhverv har Demetrios?
20. Hvor mange missionsrejser er Paulus på ifølge Apostlenes Gerninger?
21. "I Jesu Kristi, ..., navn, stå op og gå!"

LODRET

1. "Hvad Gud har erklæret for ..., må du ikke kalde vanhelligt."
3. Hvem kalder med høj røst Paulus for vanvittig?
4. Hvad står Paulus på, da han holder sin forsvarstale til folket på tempelpladsen i Jerusalem?
6. "Himlen er min trone, jorden min ..."
7. Denne kvinde er en gudfrygtig purpurhandler
8. Hvor kommer Paulus fra?
10. Hvem giver Saulus synet tilbage?
11. Når man bliver opfyldt af Helligånden, begynder man at tale andre ...
15. Han er søn af en troende jødisk kvinde og en græsk far
16. "Solen forvandles til mørke og månen til ..."

**SEND
IND OG
VIND**

Send svaret til bibelquiz@bibelselskabet.dk senest den 1. august 2019 og deltag i konkurrencen om fem gavekort á 300 kr. til Bibelselskabets boghandel. Vinderen får direkte besked. Navnene offentliggøres i Bibelselskabets nyhedsbrev.

Rødbede- bøffer

8 BØFFER

200 g rødbeder
150 g linser
1 spsk tørret oregano
2 spsk loppefrøskaller
salt, friskkværnet peber
50 g havregryn
100 g løg
4 fed hvidløg
majsmel
olivenolie

Skær rødbederne i små terninger, og kom dem i en gryde sammen med linserne.

Kog rødbeder og linser i rigeligt vand ca. 20 minutter. Afdryp dem.

Purér rødbeder og linser i food-processoren sammen med oregano, loppefrøskaller og et drys salt og peber.

Kom farsen i en skål, og tilsæt havregrynene. Smag til med salt og peber.

Hak løg og hvidløg fint, og rør dem i farsen. Lad farsen hvile en halv times tid. Vurdér konsistensen.

Kom lidt majsmel på hænderne, og form ca. otte bøffer af farsen. Sæt dem på bagepapir på en bageplade. Pensl dem med lidt olivenolie.

Bag bøfferne i en 200 grader varm ovn 10 minutter. Vend bøfferne, og bag dem endnu ca. 15 minutter på den anden side.

KIRSTEN SKAARUP

Klimakærlige
frikadeller,
bøffer, pateer
og postejer

Opskriften er taget fra Kirsten Skaarups nye bog, "Klimakærlige frikadeller, bøffer, pateer & postejer" – et overflødigshorn af opskrifter på lækre plantebaserede alternativer til danskernes yndlingsretter.

Se mange flere opskrifter på Kirsten Skaarups blog:
www.kirstenskaarup.dk

De blinde skal se: Om

Betyder alle helbredelserne i Bibelen, at der er noget galt med sygdom og handicap? Gitte Buch-Hansen fortæller om bibelforskning inden for genren *Disability Studies*.

Tekst: Thomas Godsk Larsen

Foto: Carsten Lundager

Bibelen er fuld af fortællinger om helbredelser af syge og handicappede, for eksempel i Johannesevangeliets kapitel 9, hvor Jesus helbreder en blindfødt mand på sin vej. Her spørger Jesus' disciple ham om, hvem der er skyld i denne tilstand - den blinde selv eller hans forældre:

”Disciplenes spørgsmål viser, at man opfattede sygdom og handicap som en straf fra Gud,” fortæller lektor ved Det Teologiske Fakultet i København, Gitte Buch-Hansen.

”Jesus afviser deres tanker og helbreder manden - men mest for at kunne demonstrere sit guddommelige mandat. Hvorfor denne umiddelbare nedvurdering af sygdom og handicap i Bibelen - og hvordan læser mennesker med handicap i dag disse fortællinger?”

Blindhed som Guds gave

Det er de spørgsmål, Gitte Buch-Hansen er optaget af i sin bibelforskning inden for forskningsgrenen *Disability Studies*. Men interessen for emnet begyndte uden for Det Teologiske Fakultets mure:

”I 1995, samme år, jeg begyndte at læse teologi, fik jeg et sommerferiejob som sekretær og handicaphjælper for forfatter og tegner Rune T. Kidde, som mistede synet i 1990. Jeg skulle være Runes øjne og hjælpe ham rundt på en rejse, og vi blev rigtig gode venner hen over sommeren. Rune havde en imponerende tilgang til det at have mistet synet: han opfattede det som Guds gave til ham, og han sagde ligefrem, at blindhed havde frelst hans liv. Han fortalte om, hvordan det gav ham en mere spirituel indgang til verden og til sit indre liv, og hvordan det forstærkede alle hans andre sanser.”

Den blinde ser, mens I intet ser

I Jesus' forkyndelse i Bibelen genfinder vi en lignende opfattelse, for eksempel, når Jesus skoser farisæerne og siger til dem, at den blinde ser, mens *de* intet ser. Alligevel møder vi i Bibelen en overvejende negativ vurdering af handicap og en skyldsbetonet tilgang til, hvorfor det rammer, fortæller Gitte Buch-Hansen:

”Skyldstemaet møder vi tydeligst i Jobs Bog, hvor Jobs venner er optaget af, hvad Job må have gjort mod Gud, siden alverdens ulykker rammer ham. Og hele *Leviticus*-traditionen (latin for 3. Mosebog, der omhandler retsregler og levitternes (præsternes) ritualer, red.) fra Det Gamle Testamente, hvor Gud straffer, og hvor handicap og sygdom er lig med urenhed og straf, stikker hovedet frem igen og igen, også i Det Nye Testamente.”

Fra handicappet til livsduelig

Også i dag søger mennesker en mening, når ulykken rammer. Og, som Gitte Buch-Hansen betoner, kan handicap være for-

bundet med stor lidelse og religiøs anfægtelse, vi ikke skal negligere. Alligevel, mener hun, bør vi tænke mennesker med handicap som *able*, altså livsduelige og -kyndige på egne særlige vilkår frem for *disabled*. Det betyder, vi skal have et særligt blik på fortællingerne i Bibelen og et kritisk blik på traditionen:

”Kirkefaderen Augustin forestillede sig, at vi alle bliver perfekte i det hinsidige, så alle fysiske dårligdomme, uperfektheder og, ikke mindst, handicap, forsvinder. Ideen om en hinsidig 'skønhedssalon' er besnærende, men den bærer med sig en opfattelse af, at handicap er udtryk for en skabelse, der ikke er fuldbragt. Og denne stigmatisering af det og de anderledes og således 'ukomplette' har overlevet frem til i dag.”

Synd og skyld har byttet plads i dag

Ligesom opfattelsen af psykisk sygdom har flyttet sig i de senere år, er opfattelsen af handicap også under positiv forandring. Mennesker med handicap er ikke *lig med* deres handicap, men rummer langt mere - ligesom alle vi andre. Gitte Buch-Hansen ser dog, at ideen om det skyldbetonede uperfekte kører på uformindsket styrke på et andet område i dag, nemlig i vores perfektionskultur, der især rammer unge:

”I dag er synd og skyld vendt på hovedet. Hvis du er tyk, grim, usund, dum, upopulær, er det nok din egen skyld. Det er en kæmpe udfordring i dag at fortælle unge, at de er gode nok som de er. Deres åg er næsten tungere, end hvis det var Guds straf, der havde ramt dem - for de er alene med deres skyld og har kun sig selv at takke.”

Elsket af Gud - uperfekte som vi er

Gitte Buch-Hansen lægger sig gerne op ad den schweiziske teolog Karl Barths ord om, at Bibelen er Guds ord i menneskeord. Som teolog og tidligere præst ønsker hun hverken at afvise Bibelens fortællinger om handicap som forældet sludder, eller kritisere traditionen om den uperfekte skabelse sønder og sammen:

”Det, jeg håber på, er, at vi alle, præster som lægfolk, bliver opmærksomme på, hvordan vi formidler fortællingerne om sygdom og handicap i Bibelen, og at vi tør være (selv-)kritiske og lytte til, hvordan de kan opleves for eksempel af ham, der har mistet synet. Netop sådan kan vi være med til at 'geninstallere' Guds ord i nye ord og få øje på evangeliernes egentlige pointe, nemlig, at ethvert menneske, uperfekte som vi er, er elsket af Gud, nøjagtigt som vi er.”

handicap i Bibelen

”

Det, jeg håber på, er, at vi alle, præster som lægfolk, bliver opmærksomme på, hvordan vi formidler fortællingerne om sygdom og handicap i Bibelen.

GITTE BUCH-HANSEN, LEKTOR VED KØBENHAVNS TEOLOGISKE FAKULTET OG MEDLEM AF BIBELESKABETS BESTYRELSE.

Kanalchef besøger Danmark

TV-STATIONEN SAT-7 producerer tv om kristendom og arbejder med forsoning og ligestilling blandt muslimer og kristne i Mellemøsten og Nordafrika. På et nyligt besøg i Danmark fortalte kanalchef Rita Elmounayer om den rivende udvikling, tv-stationen har været i de seneste år. I næste nummer af Nyt fra SAT-7 fortæller hun om kanalens ambitioner for *My School*; et projekt, der sikrer skole-tv til millioner af flygtningebørn.

Rita Elmounayer.

Abonnér på Nyt fra SAT-7; et dansksproget, trykt nyhedsbrev om tv-stationens arbejde, der udkommer fire gange om året – læs mere på <https://www.bibelselskabet.dk/sat-7>.

Foto: Jagadeesh Nv/EPA/Ritzau Scanpix

Sri Lanka: Børnene er hårdt ramt

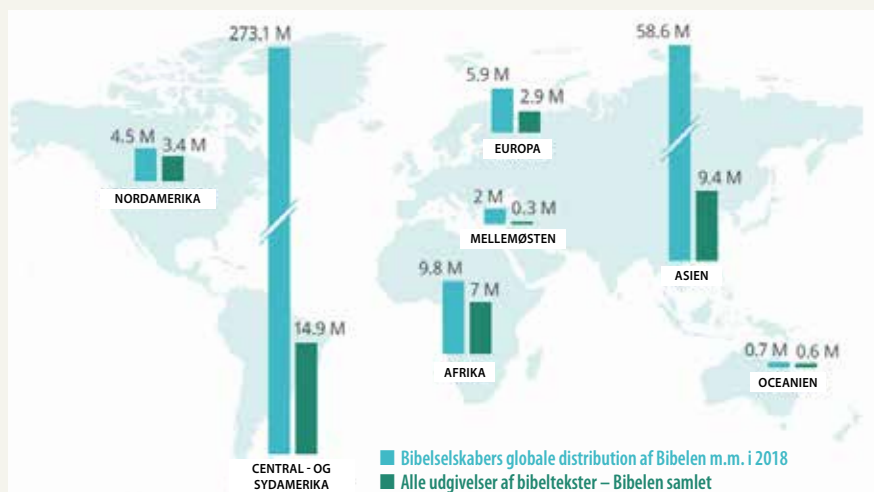
PÅSKEMORGEN ramte islamistisk terror tre kirker og fire hoteller i Sri Lanka. Flere hundrede mennesker døde, mens tusindvis blev mærket for livet. 45 børn mistede livet, et stort antal børn er sårede, og mange er blevet forældreløse efter angrebene i Sri Lanka. Bibelselskabet har oprettet et program, hvor børnene kan komme og få støtte og arbejde med deres traumer. Her kan teamet, takket være støtten fra givere i Danmark, både give familierne bibler og madrationer med hjem. Der lyder en stor tak fra generalsekretæren i Sri Lanka, pastor Priyantha Wijegoonawardane, der fortæller, at behovet for hjælp stadig er stort. Han opfordrer til, at der bedes for, at mennesker ikke møder hinanden med mistro, men stopper de ondsindede handlinger og møder hinanden med kærlighed og tillid.

305 MILLIONER BIBLER TIL VERDEN DE SENESTE 10 ÅR

Der eksisterer 150 bibelselskaber i hele verden, der opererer i mere end 240 lande. Bibelselskaberne står for distributionen af ca. 70 % af alle bibler i verden.

- I 2018 uddelte bibelselskaber i hele verden for andet år i træk mere end 38 millioner.
- I 2018 blev 17 % af alle bibler distribueret via download fra internettet. De fleste bibelselskaber i verden distribuerer nu også Bibelen online, herunder Dansk Bibelselskab.
- 2018 var et rekordår for uddelinger af Det Nye Testamente.
- Næsten 15 millioner trykte eksemplarer blev delt ud, hovedsageligt i Asien, hvor kristendommen betragtes som en minoritetsreligion.

Alt i alt blev der i 2018 udleveret over 354 millioner bibelske tekster, herunder Bibelen samlet, Det Nye Testamente, evangelier og mindre skrifter; for eksempel hæfter til folk, der lærer at læse.

KILDE: UBS - UNITED BIBLE SOCIETIES

Søges: Kærlighed og lys!

Af Birgitte Stoklund Larsen, generalsekretær i Bibelselskabet

HVAD ER DET, folk går efter, når de læser i Bibelen? Nogle søger livsmod og visdom, andre Guds ord og gode fortællinger, og andre igen er måske bare nysgerrige og vil lære den bog lidt bedre at kende, som har præget vores kultur og vores opfattelse af verden.

Bibelen er en brugsbog, og den er i brug på mange måder - og på mange platforme. Den fysiske bog har sine læsere, mens andre vælger en app eller Bibelen Online på Bibelselskabets hjemmeside. Hvis man ikke helt ved, hvad man går efter, kan det være en god hjælp, at man kan søge i Bibelen. Det er der rigtig mange, der gør, og vi ved helt præcist, hvad folk søger efter: Kærlighed, Lys, Ægteskab, Glæde, Fred, Tilgivelse, Håb, Nåde, Synd og Lykke - sådan ser top-10 over mest søgte begreber ud for 2018. Det er store ord, ni ud af ti er plusord - kun de lyse nætter mangler for at fuldende listen over alt godt, og dem er der som bekendt ingen af i Bibelen.

Efter søgeordene at dømme er der knyttet en hel del positive forventninger til, hvad man kan finde i Bibelen. Bibelen er med andre ord i *good standing*, hvilket også bekræftes af en stor undersøgelse, som det britiske bibelselskab offentliggjorde for nylig.

Her havde man undersøgt, hvordan mennesker i alderen mellem 18 og 35 år så på Bibelen. Folkene bag undersøgelsen havde på forhånd forestillet sig, at der ville være skepsis eller måske endda fjendtlighed over for bibel og kristendom blandt dem, der ikke havde nogen kirkelig tilknytning. Det viste sig ikke at være tilfældet. 38 % af de adspurgte havde en positiv holdning til Bibelen, og kun 16 % var decideret negative. Hele 40 % var neutrale, hverken positive eller negative, men - ja, indifferente, ligeglade. Det er jo ikke i sig selv en god nyhed, men dog en eftertanke værd. Barrieren for at læse Bibelen er ikke fjendtlighed, men ligegyldighed eller en fornemmelse af, at den ikke er relevant.

Nogle af de 18-35-årige fra den britiske undersøgelse læste faktisk i Bibelen, og de begrundede det med, at de søgte inspiration, trøst og vejledning. Kærlighed, lys og glæde ville sikkert også hitte her.

Top-10 listen fra Bibelen Online er bemærkelsesværdig også for det, der mangler på listen. Hvor er had, ufred og skilsmisse? Hvor er mørke, sorg og død? Uforsonlighed og svigt? Hvor er håbløshed og ulykke? De er tydeligt fraværende. Listen siger intet om, hvad man faktisk kan finde i Bibelen, der rammer hele toneskalaen. Der er vel ikke noget menneskeligt svigt, ingen bundløs sorg eller nogen endegyldig fiasko, der ikke har deres lige i Bibelen - og lidt til. Sammen med de gentagne skildringer af, hvordan Gud bærer over med frafald og menneskelig skrøbelighed: "Jeg er Gud, ikke menneske", siger Gud i Hoseas' Bog som begrundelse for, hvorfor han ikke lader vreden løbe af med sig og udsletter landet. Sådan handler mennesker, ikke Gud. Det er vores held.

Kærlighed og lys. Det er værd at søge efter. Og forhåbentlig finder folk også mere, end de søger efter, og får øje for den generøse og overbærende Gud, som taler til os både i Det Gamle og Det Nye Testamente.

God sommer!

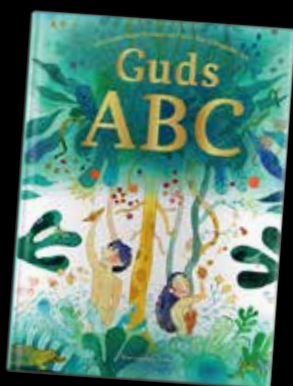

"Der er vel ikke noget menneskeligt svigt, ingen bundløs sorg eller nogen endegyldig fiasko, der ikke har deres lige i Bibelen - og lidt til."

NYT FRA FORLAGET

Guds ABC tager dig på rundtur i alfabetet og fortæller samtidig om altings skabelse, de første mennesker på jorden og det forbudte træ, der begynder med K.

Bogen er skrevet af forfatter Marianne Iben Hansen, som er kendt for sine billedbøger med rim og rap. Bogen er illustreret af Peter Bay Alexandersen, som med stor indlevelse har lagt fantasi og farver til de bibelske fortællinger. I 2016 modtog han Blixen-prisen som årets illustratør.

PRIS: 229,95 KR. KØB DEN PÅ
WWW.BIBELSELSKABET.DK

I bogen **Far. Søn. Ånd** undersøger Lars Sandbeck og Rikke Vanggaard styrkerne i det bibelske gudsbillede. Hvis Gud er treenig, skriver de, er han et fællesskab af tre personer - og så eksisterer han ikke. Så sker han. Konstant og som en ubegribelig hændelse.

Far. Søn. Ånd appellerer til nysgerrige novicer, men der er også stof til eftertanke og debat for garvede bibellæsere.

PRIS: 119,95 KR. KØB DEN PÅ
WWW.BIBELSELSKABET.DK

BIBLER TIL BAHRAIN

**GI'R DU
EN BIBEL?**

**10 BIBLER = 450 KR.
100 BIBLER = 4.500 KR.
1.000 BIBLER = 45.000 KR.**

**DET NYTTER,
NÅR DU STØTTER.**

GIV DIN STØTTE HER:

Reg.nr. 3001, kontonr. 9 00 04 88 mærket 'bibler til Bahrain'

BESØG VORES HJEMMESIDE OG STØT FAST:

www.bibelselskabet.dk/stoetfast

**MOBILEPAY
62903
'BIBLER TIL
BAHRAIN'**

Kommer der flere midler ind, end der er brug for, går overskuddet til lignende projekter.

Bibelselskabet